

Indicatoren kwaliteit & impact

Zeeland- West- Brabant

Juni 2022

Karen Nagelkerke (Raad voor de Kinderbescherming)
M.m.v. Rick Steggerda (Nationale Politie)
Jeroen Bos (Blaauwberg)

Indicatoren kwaliteit & impact

Inhoudsopgave

Inleiding: Inspanningen en waarde van vier jaar Veiligheid Voorop	03
1. Samenhang, kennisontwikkeling en blijvend verbeteren	05
2. Samen op in Acut	09
3. Actie-overleg	14
4. Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM	21
5. Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling	31
Bijlage 1: Landelijke context	34
Bijlage 2: Overzicht indicatoren	40
Bronnen	44

Inleiding: Inspanningen en waarde van vier jaar Veiligheid Voorop

Deze rapportage gaat over vier jaar Veiligheid Voorop: de ontwikkelagenda om de vroegtijdige samenwerking in de samenloop van zorg en straf bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling te versterken.

De samenwerking van OM, politie, Raad voor de Kinderbescherming, 3RO en Veilig Thuis is geen doel op zich. Het doel is meer veiligheid voor (potentiële) slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling. Maar zoals het Verweij-Jonker Instituut laat zien in haar rapport *Een Kwestie van Lange Adem* is samenwerking tussen de betrokken organisaties wel een cruciale factor om dat doel te bereiken.

Wat hebben de samenwerkingspartners in die tijd aan inspanningen moeten leveren en wat hebben ze aan waarde kunnen realiseren uit de verbeteracties van Veiligheid Voorop?

Het gaat om de volgende verbeteracties: Samen op in Acut (hoofdstuk 2), Actie-overleg (hoofdstuk 3), Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM (hoofdstuk 4) en Samenwerken bij strafbare kindermishandeling (hoofdstuk 5).

Juist de praktische samenhang in “de loop van de zaak” versterkt de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarom beginnen we daarmee (hoofdstuk 1). In hoofdstuk 1 komt ook de kennisopbouw en aansturing via het ‘lerend netwerk’ van de Regionale Netwerken Zorg Straf aan de orde.

In bijlage 1 is een nadere toelichting te vinden op vorm en doel van de verbeteracties van Veiligheid Voorop (“de landelijke context”). Zie voor meer informatie over de verbeteracties en de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop: <https://vng.nl/artikelen/veiligheid-voorop-programma-ghnt>.

Het gaat in deze rapportage niet om kwantificering van de opbrengst en investeringen in Veiligheid Voorop in de zin van een “harde p*q-berekening”. Vanuit het idee van een andere resultaatverantwoording (“anders verantwoord”) gaat het om:

- *Inzichtelijkheid* in benodigde inzet en inspanningen
- *Plausibiliteit* en *waarde* van resultaten (*value case* in plaats van *business case*)
- *Transparantie* van verbetermogelijkheden en leereffecten.

Met andere woorden: we willen inzichtelijk maken hoe (kwantitatieve) inzet en (kwalitatieve) opbrengst van de verbeteracties tot elkaar in verhouding staan. Ze moeten de samenwerkingspartners helpen hun werk beter te doen door de netwerksamenwerking te verbeteren. De rapportage is opgebouwd aan de hand van steeds drie elementen per verbeteractie:

<i>Ontwikkelinspanningen</i>	Wat is nodig om de verbeteractiviteit door te voeren?
<i>Uitvoeringsinspanningen: meer en minderwerk</i>	Wat is nodig om de verbeteractiviteit uit te voeren? Levert dat in het werkproces meer- of minderwerk op?
<i>Waarde</i>	Hoe laat de praktijk zien of de verbeteractie goed werkt?

Deze rapportage wil bijdragen aan een lerende en zich voortdurend verbeterende praktijk. Een kapstok bieden om in de regio verdere stappen te zetten, met impact op 'goed werk' en het daarmee verder terugdringen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat kan door een eventueel vervolg op deze rapportage te beleggen bij het Regionaal Netwerk Zorg Straf (RNZS), om 1) tot verbetervoorstellen te komen en 2) te laten zien welke inspanning nodig is om de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop goed in de haarvaten van elke samenwerkingspartner te laten doordringen én wat dat oplevert.

1. Samenhang, kennisontwikkeling en blijvend verbeteren

1.1 Ontwikkelingspanningen

In Zeeland-West-Brabant zijn alle verbeteracties van Veiligheid Voorop inmiddels opgepakt, als pilot of in het reguliere proces. Er is veel aandacht besteed aan het doordenken van de werkprocessen die uit de verbeteracties voortkomen. Dat heeft geresulteerd in twee Routekaarten (*Gezamenlijke Aanpak HG door VT & ZSM* en *Strafbare Kindermishandeling*) en duidelijke stroomschema's en procesbeschrijvingen voor *Samen op in Acuu*t (pilot Midden-Brabant) en het *Actie-overleg*.

Er is veel in gang gezet en er zijn daarbij verschillen tussen de drie VT-regio's (Zeeland, West-Brabant en Midden-Brabant) te zien. Veiligheid Voorop staat nog niet overal en bij elke samenwerkingspartner binnen het Regionaal Netwerk Zorg Straf als samenhangende ontwikkelagenda helder voor de geest. Eén van de oorzaken daarvoor is een hoog verloop in de afgelopen jaren en dat heeft invloed gehad op het gehele Veiligheid Voorop-proces.

VT en het OM hebben de handschoen opgepakt om iedereen op vlieghoogte te brengen, waarbij het OM is gestart als voorzitter van het RNZS. Inmiddels is er sprake van een roulerend voorzitterschap om het verantwoordelijkheidsgevoel voor het RNZS zo breed mogelijk te beleggen bij alle samenwerkingspartners. Verder zijn er kartrekkers aangewezen voor

de verbeteracties. Het is aan hen om het onderwerp warm te houden binnen het RNZS. Het RNZS wil niet alleen 'hoog over' aansturen en leren, maar bespreekt ook regelmatig casusreviews. De projectleiders van GHNT (in vertegenwoordiging) en Slachtofferhulp Nederland zijn aangesloten bij het RNZS.

De samenwerkingspartners besteden veel aandacht aan deskundigheidsbevordering. In het najaar van 2021 is een *Vakdag Strafbare Kindermishandeling* georganiseerd. Begin 2022 gevolgd door een werksessie van het RNZS met de voorzitters van het Actie-overleg om ervaringen te delen en aan de hand van casusreviews te leren en verbeteren in de praktijk.

Het streven van het RNZS is om te komen tot uniformiteit ten aanzien van de verbeteracties in de drie VT-regio's. Dat is nu nog niet het geval. Tijdens de eerstvolgende evaluatie van het RNZS en de ontwikkelagenda zal hier aandacht aan worden besteed.

1.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

Wat de gevolgen voor de werkprocessen *vanuit de samenhang van de verbeteracties* zijn, is nog moeilijk te zeggen. Daarvoor zijn de verbeteracties nog te kort aan de gang. Wel benoemen de samenwerkingspartners als belangrijkste *inverdieneffect* de korte(re) lijnen. Door de nauwe contacten met elkaar, binnen het RNZS en de verbeteracties in het bijzonder, wordt de drempel om elkaar te benaderen, te bevragen en (indien noodzakelijk binnen een casus) te evalueren verlaagd.

Voor alle samenwerkingspartners geldt dat het nog moeilijk is om in te schatten of de gezamenlijk aanpak al een efficiëntere inzet van capaciteit oplevert. Hiervoor zijn de verbeteracties nog te veel in ontwikkeling. Het OM benoemt wel dat deelname aan de verbeteracties momenteel wel meer capaciteit vraagt om de rol en positie goed te kunnen vervullen. Dat is echter niet te kwantificeren.

1.3 Waarde

Er ontstaat binnen het RNZS steeds meer geloof in de visie dat wanneer je het samen doet, je beter je werk kan doen. Knelpunten worden geagendeerd in het RNZS en worden dan gezamenlijk opgepakt. De partners in Veiligheid Voorop zien zoals gezegd vooral de waarde in de kortere lijnen tussen de organisaties. Daardoor vinden partners elkaar sneller en wordt elkaars expertise beter ingeschakeld. Dat zal zekert het uiteindelijke doel - de veiligheid vergroten en de (de kans op) recidive verkleinen - dienen. Tegelijk is dat nog een vooral kwalitatieve opbrengst en nog niet 'hard' te maken.

Door de verschillende samenwerkingspartners wordt benadrukt dat het RNZS en Veiligheid Voorop geen 'eendagsvlieg' mag worden. Voor 2022 is via het Landelijk Netwerk Zorg Straf ingezet op procesondersteuning, specifiek gericht op het borgen van het lerend vermogen van het RNZS.

Er wordt ook nagedacht over het betrekken van ervaringsdeskundigheid in het RNZS. Door het betrekken van ervaringsdeskundige kan er ingezoomd worden op casuïstiek, waardoor bekeken kan worden welke waarde er wordt toegevoegd vanuit het RNZS en de verbeteracties. De ervaring van VT West-Brabant in het project *De Cirkel is Rond* (cirkelisrond.nl) - waarin VT, de Vrouwenopvang en maatschappelijk werkorganisaties met een team van ervaringsdeskundigen samenwerken om de aanpak van huiselijk geweld te versterken - kan daarvoor een goede basis vormen.

Uit de praktijk 1.1: Verbreding van de samenwerking Zorg- straf in het Zorg- en Veiligheidshuis Hart van Brabant

Heidi Crielaard is meer dan 20 jaar werkzaam bij de Politie. Al van meet af aan merkt ze dat haar hart niet bij strafrecht alleen ligt. 'Ik heb bij Zeden gewerkt. En als wijkagent op jeugdproblematiek. De zorg is in mijn werk nooit ver weg geweest en ik wilde me daar verder in ontwikkelen. Zodoende ben ik in het Zorg- en Veiligheidshuis terechtgekomen namens de Politie.'

Werkwijze

Het Zorg- en Veiligheidshuis waar Heidi werkt staat in Tilburg, onderdeel van de eenheid Zeeland-West-Brabant. In Tilburg hebben ze een specifieke werkwijze, vanuit de politie. Er zijn 7 collega's binnen het Zorg- en Veiligheidshuis die alle politiemeldingen met een zorg- en veiligheidscomponent lezen: 5 seniors en 2 ondersteuners. De seniors hebben specifieke thema's waar ze casusinhoudelijk op werken. De ondersteuners zijn voornamelijk verantwoordelijk voor het leesproces en de zorgmeldingen. Heidi is een van de seniors en ze richt zich op Huiselijk Geweld, Kindermishandeling en Stalking.

Heidi: 'Alle meldingen zijn bij ons gedekt en geborgd. Via speciale querylijsten lezen wij alle meldingen. Een ieder heeft daarin zijn specifieke thema's. Eén keer in de week heb ik op dinsdag Actie-overleg met de netwerkpartners: het Openbaar Ministerie, Reclassering, Veilig Thuis en wij, de Politie. Daar bespreken we alle casuïstiek Stalking en zorgelijke Huiselijk

Geweld-zaken. Via het risicoinschattingformulier SASH is bepaald of een stalkingcasus hoog, midden of laag urgent is. Alle hoog en gemiddeld urgente zaken bespreken we op die dinsdag sowieso. Dan gaan we bekijken: kennen we deze mensen? Zit er hulp op? Is dat nodig? Wat voor hulp is hier nodig om het niet fataal te laten aflopen? En dan maken we een (ZSM-) scenario met elkaar. Kiezen we de strafrechtroute of de zorgroute? Of doen we een tweesporenbeleid en richten we ons op beiden? Dit alles vanuit de centrale vraag: hoe maken we het veilig voor het slachtoffer? Wij schrijven een advies en zetten dat in het systeem. Dan kunnen ze op de ZSM-tafel dit advies lezen.'

Voordelen

Het behandelen van zorgmeldingen is zo volledig geborgd binnen het Zorg- en Veiligheidshuis, zodat er snel geschakeld kan worden met in- en externe partners. De basisteams kunnen vanwege de capacitaire druk dit leesproces niet dagelijks borgen. Tevens worden de meldingen nu ingelezen door collega's met kennis en expertise op het gebied van Zorg- en Veiligheid.

Heidi: 'Het fundament van deze werkwijze schuilt in het fysiek samenhuizen van de verschillende partners in het Zorg- en Veiligheidshuis: OM, Reclassering, Veilig Thuis, Raad voor Kinderbescherming, GGD, Politie en verschillende zorginstellingen. Ik loop naar boven en er is meteen warm

contact met Veilig Thuis. We kunnen zo snel triageren en op de juiste manier in een casus samenwerken. Of het nu een actieoverleg of een kort werkvloercontact betreft, we delen informatie met elkaar en hebben dezelfde doelstelling. We zijn geen eilanden, maar één geheel. Het grote voordeel van deze manier van werken is het zorgvuldige maatwerk dat we kunnen leveren en dat is essentieel bij deze zaken. Geen relatie en geen huishouden is hetzelfde.

Belangrijk is ook dat er in ons politieteam allemaal mensen werkzaam zijn met feeling voor deze materie; je moet een bepaalde affiniteit en gevoeligheid hebben voor dit werk. Maar het allergrootste voordeel zit op menselijk vlak: we kunnen door in een vroeg stadium maatwerk bieden heel vaak escalatie voorkomen. We pakken meer de voorkant en zo ontstaan er minder complexe casussen.'

Het is in Tilburg gelukt om het aantal meldingen op Verwarde Personen te halveren: 1800 in dit district tegenover 3500 meldingen in naburige districten. Er is ook sprake van minder recidive.

Tekst Rick Steggerda

2. Samen op in Acuut

2.1 Ontwikkelingsspanningen

Samen op in Acuut is recent, in april 2022, in pilotvorm gestart in de regio Hart van Brabant. In Midden-Brabant zijn politie, VT Midden-Brabant en het CIT (Crisis Interventie Team) een werkgroep gestart - bestaande uit hoofdzakelijk beleidsmedewerkers - die een procesbeschrijving met samenwerkingsafspraken heeft opgesteld (zie Uit de Praktijk 2.1). Er is geen aparte projectleider aangesteld. De pilot wordt gedraaid op één basisteam van de politie.

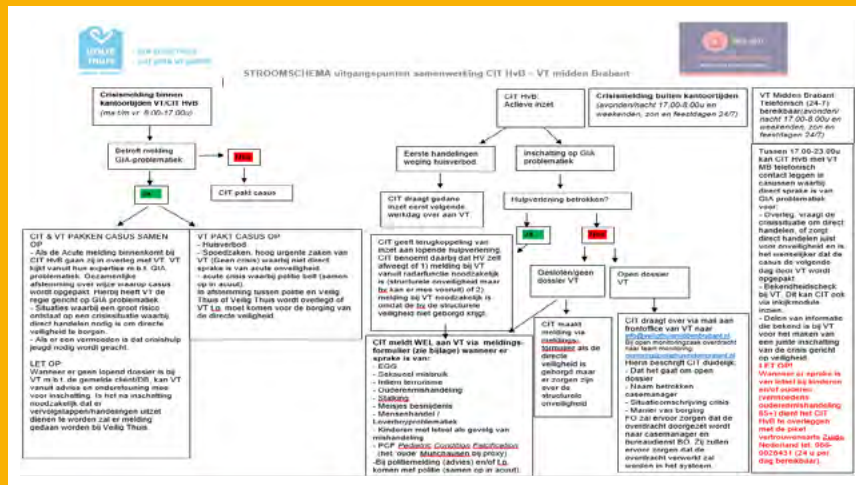
“Dit team bestaat uit ongeveer twaalf politiecollega’s uit de operatie. Dit pilot zal gelden voor casuïstiek rondom acuut onveilige situaties binnen de regio Hart van Brabant. De pilot heeft als doel om het opgestelde proces te toetsen en te bepalen of er knelpunten ontstaan bij uitvoering in de praktijk. Met de opgehaalde verbeterpunten kan het proces goed worden doorgelicht alvorens het regionaal wordt uitgerold.” (Bron: Notitie samen op in acuut 20220120)

De medewerkers van VT zijn tijdens vergaderingen geïnformeerd over de meerwaarde van de verbeteractie. De medewerkers van het CIT hebben een training gekregen in het uitvoeren van een veiligheidsbeoordeling.

Ten behoeve van de verbeteracties zijn er tussen de samenwerkingspartners de volgende afspraken gemaakt over de bereikbaarheid:

“Vanuit Veilig Thuis en het CIT HvB is er 24/7 bereikbaarheid om op interventie te gaan indien er sprake is van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)-problematiek. CIT HvB heeft een coördinatie en actieve dienst (inclusief piket). CIT HvB is doordeweeks van 17.00-08.00 waarnemend voor Veilig Thuis als het gaat om actieve inzet. In het weekend pakt het CIT HvB de actieve inzet van VT op, tot maandag 08.00.” (Bron: Notitie samen op in acuut 20220120)

Uit de praktijk 2.2: Stroomschema pilot Samen op in Acuut Hart van Brabant

Bron: stroomschema uitgangspunten samenwerking CiT HvB - VT Midden-Brabant

2.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

De aanleiding voor het opstarten van pilot Samen op in Acuu is de huidige werkwijze waarop opvolging wordt gegeven aan een crisismelding. Op dit moment komt de zorgmelding, zoals deze door de betrokken politiemedewerker wordt opgesteld, vaak (te) laat bij Veilig Thuis. De betrokken samenwerkingspartners werken na elkaar, waardoor er enkele dagen overheen gaan voor Veilig Thuis geïnformeerd wordt over de onveilige situatie. Het incident, de crisis, is dan voorbij en daarmee is de bereidheid tot hulp of verandering vaak sterk verminderd.

“Door middel van deze pilot willen de samenwerkingspartners het ‘ijzer smeden als het heet is’ en de crisis als kans op verandering optimaal benutten.” (Notitie samen op in acuu 20220120)

De pilot loopt tot juli 2023. Er zijn tussentijdse evaluaties en reflectiemomenten gepland. De afspraak is gemaakt dat na iedere casus een evaluatieformulier ingevuld door de samenwerkingspartners (politie, VT en/ of CIT). Het evaluatieformulier biedt ruimte om het ‘motorkapoverleg,’ het gezamenlijk optreden ter plaatse en het afhandelen van de melding te scoren op een schaal van 1 tot en met 10. De formulieren worden vervolgens gebruikt om tussentijds te evalueren, zo nodig het proces bij te stellen, en voor het vervolg van de implementatie. Tijdens de laatste evaluatie van de pilot vindt een go/no go moment plaats om te bepalen of Samen op in Acuu volledig geïmplementeerd zal worden.

2.3 Waarde

Bij het moment van schrijven van deze rapportage is er binnen de verbeteractie/ pilot Samen op in Acuu slechts één casus ontvangen/ beoordeeld. Conform de samenwerkingsafspraken zijn politie en VT samen ter plaatse gegaan en hebben de casus gezamenlijk opgepakt. VT Midden-Brabant kijkt tevreden terug op deze start. De samenwerkingspartners kijken met een positieve verwachting naar de pilot, maar het is nog te vroeg om iets te zeggen over de *kwaliteit, efficiëntie, effectiviteit en samenwerking*.

Uit de praktijk 2.2: Integrale 24/7 aanpak Huiselijk Geweld in Hart van Brabant

In deze eenheid is nauwe samenwerking tussen politie en VT/ hulpverlening bij acuut onveilige situaties van huiselijk geweld. Veilig Thuis kent een 24 uren telefonische bereikbaarheid. Het integrale Crisisinterventieteam Tilburg (CIT) pakt buiten kantoor tijd de casussen voor Veilig Thuis op waarbij gevraagd wordt om een inschatting ter plaatse wat betreft GIA-problematiek. Het CIT is actief in de regio Hart van Brabant en is 24/7 bereikbaar en beschikbaar via een eigen telefoonnummer (0800-8013) voor burgers en professionals, waaronder politie.

De werkwijze Samen op in acuut past goed bij de manier waarop VT en andere betrokken hulpverleningsorganisaties zijn ingericht. Als eerste aanspreekpunt voor o.a. de politie ontstaat een laagdrempelige samenwerking bij acuut onveilige situaties. De politie neemt in geval van een (acuut onveilige) situatie van huiselijk geweld contact op met Veilig Thuis. Buiten kantoor uren neemt het CIT waar voor VT. De casus wordt telefonisch besproken en er vindt een inschatting plaats of een hulpverlener van VT/ CIT ter plaatse moet komen. Als dat het geval is, maken de politie en de hulpverlener ter plaatse een veiligheidsbeoordeling en wordt er gekeken wat er nodig is om de veiligheid te borgen. Het (stoppen van geweld) borgen van de acute veiligheid is het eerste doel. Door direct te handelen in een acuut onveilige situatie vanuit de hulpverlening zorgt mogelijk voor een groter draagvlak bij de cliënt voor het accepteren van hulp en bereidheid tot verandering. In het verleden is gebleken dat het draagvlak om hulpverlening te accepteren afneemt wanneer hulpverlening een aantal dagen na het incident contact opneemt met de betrokkenen. Dit omdat de acute onveiligheid dan is afgenomen en de aard en ernst van de situatie door de cliënt anders ingeschat wordt. Ter plaatse wordt de inschatting gemaakt wat er nodig is en wie daarbij betrokken dient te zijn. Het voordeel van de werkwijze in Hart van Brabant is dat alle acuut onveilige situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling worden opgepakt, ongeacht de leeftijd.

Het CIT bestaat uit medewerkers van Veilig Thuis, GGZ (Brebung), Jeugdbescherming, Sterk Huis (o.a. veilige opvang) en Amarant Groep (o.a. begeleiding mensen met een verstandelijke beperking). Het CIT is altijd bemenst door meerdere medewerkers, dus ook 's nachts. Zij werken samen vanuit de genoemde disciplines. De diverse systemen zijn daarmee raadpleegbaar voor (context)informatie bij een crisissituatie. Tijdens kantooruren wordt een casus door het CIT vaak direct warm overgedragen aan de reguliere behandelaars binnen Veilig Thuis of andere betrokken organisaties. CIT en VT zitten in een gezamenlijk (gemeente)pand. De samenwerking tussen politie, VT en het CIT is een goed voorbeeld van een integrale aanpak van crisissituaties.

Bron: *Praktijkbeschrijvingen Samen op in Acuut 2020-2022, LNZZ*

<https://vimeo.com/725991025>

3. Actie-overleg

3.1 Ontwikkelingspanningen

Er bestond voor Veiligheid Voorop in de regio al een huiselijk geweld overleg, een gelijksoortig overleg als het Actie-overleg. De overgang naar het Actie-overleg was daardoor niet heel groot. Verschillende deelnemers zijn ook 'doorgeschoven'. De drie subregio's (Zeeland, West-Brabant en Midden-Brabant) hebben elk en eigen Actie-overleg, onder voorzitterschap van VT.

Het werkproces is met de komst van het Actie-overleg stevig tegen het licht gehouden. Er is gebruik gemaakt van een overkoepelend projectleider via het Landelijk Netwerk Zorg Straf en er is gewerkt aan de hand van de landelijk ontwikkelde werkprocessen, zoals de *Onderlegger actieoverleg* (augustus 2019) en de *Hand-out informatie en gegevensuitwisseling Actie-overleg* (19 januari 2021).

Voor een *goede aansluiting op andere werkstromen* is het format van het Actie-overleg recent aangepast, zodat het goed toepasbaar is voor ZSM. Zo is de 'contextinformatie' uitgebreid.

Uit de praktijk 3.1: Werkproces Actieoverleg Midden-Brabant (2022)

“Toelichting werkwijze

- Aanmelding van de te bespreken casuïstiek kan worden gedaan door alle deelnemende partijen, echter alleen (startcriterium) wanneer er al sprake is van een eerdere Veilig Thuis melding, bij de *voorzitter* van het actieoverleg middels een aanmeldformulier (bijlage 2). Inbreng vanuit Veilig Thuis verloopt via de voorzitter. Casuïstiek van het veiligheidsteam worden alleen ingebracht in het Actie(gericht) als dat volgens de criteria nodig is (samenloop en startcriterium).
- Na afstemming met en goedkeuring van de voorzitter zal de betreffende casuïstiek op het actieoverleg geplaatst worden.
- De voorzitter zal de casuïstiek en de bijbehorende documenten verzamelen en aanleveren aan de ondersteuner van Veilig Thuis Midden-Brabant. De ondersteuner stelt de agenda en de benodigde informatie op en verstuurt deze naar de betrokken partijen *vrijdag voor 13:00u*.
- Het Actieoverleg vindt wekelijks plaats. De ondersteuner legt de noodzakelijke cliënt- en casus gebonden informatie vast in de daarvoor bestemde registratieformat (bijlage 3: casus gebonden notulen); één compleet format per casus dus.
- Na het actieoverleg verwerkt de ondersteuner de afspraken in de hierboven aangelegde casus gebonden notulen en stuurt deze in concept (veilig) naar de deelgenomen partijen ter goedkeuring/aanvulling.
- Deelnemende partijen lezen z.s.m. de casus gebonden notulen en sturen deze *binnen 2 dagen* terug met akkoord danwel wijzigingen. Te laat wijzigingen willen aanbrengen brengt het risico mee dat er in alle dossiers mogelijk verkeerde informatie komt.
- De ondersteuner past verslaglegging indien nodig aan en verstrekt deze opnieuw aan de deelgenomen partijen.
- Het OM plaatst het ZSM scenario via ATP in GCOS of PGA X.
- De voorzitter van het actieoverleg registreert de afspraken in Clavis op het tabblad actieoverleg. De casemanager is verantwoordelijk voor het uitzetten van de acties en het informeren van de direct betrokkenen.
- Slechts die informatie uit de casus gebonden notulen die voor de deelnemende partij noodzakelijk is voor invulling van de gemaakte afspraken en de rol van deze partij daarin mag worden overgenomen in de (dossier)systemen van die partij.
- Wanneer een zaak meer aandacht behoeft (bijvoorbeeld wegens het ontbreken van noodzakelijke info of het uitzetten van (eerste) specifieke acties) kan de voorzitter ervoor kiezen om de zaak te laten rappelleren, zodat bezien kan worden of aanvullende acties noodzakelijk zijn.

Criteria zaken

Aard casuïstiek in ieder geval een complexe samenloop van zorg en straf zoals:

- Recidiverend huiselijk geweld of kindermishandeling
- Ernstige geweldsincidenten (GIA) met bijvoorbeeld een fors letsel
- Ernstige geweldsincidenten (GIA) met dreiging op herhaling met fors letsel

In de omschreven casuïstiek kunnen onderstaande voorbeelden voorkomen:

- een verleden van (ernstig) geweld (ook tegen professionals)
- crimineel netwerk
- veiligheidsrisico's vanwege geloofsovertuiging
- eer-gerelateerde veiligheidsrisico's
- ontkenning (waardoor er geen zicht op veiligheid te bewerkstelligen is)
- vuurwapengevaarlijk
- zeden
- stalking
- strafbare kindermishandeling.

Deelnemers: Veilig Thuis (in dubbele rol: voorzitter/ondersteuner van het overleg en als hulpverleningspartij inhoudelijk), Politie, Openbaar Ministerie, Reclassering, Raad voor de Kinderbescherming (op afroep), Coördinator Veiligheidsteam (op afroep)

Rol voorzitter: Veilig Thuis is (levert) de voorzitter van het actieoverleg. De voorzitter heeft zowel kennis van het strafrecht als van de taken van Veilig Thuis en van het voorliggende veld. De voorzitter heeft goede, korte lijnen met de deelnemende partijen en het voorliggend veld om de afgesproken acties uit te zetten en zorg te dragen dat deze uitgevoerd en teruggekoppeld worden. De korte lijnen met het voorliggend veld zijn noodzakelijk omdat deze geen deelnemer zijn van het actieoverleg. De voorzitter wordt ondersteund door een administratief medewerker van Veilig Thuis. De taken van deze ondersteuner zijn; stukken opvragen, bundelen en verspreiden, agenda maken en verspreiden, casusgebonden notulen maken en verspreiden.

Rol overige deelnemers: Van de overige deelnemers wordt een actieve deelname verwacht. Dit houdt in dat zij voorbereidt deelnemen aan het actieoverleg. Zij gaan interne betrokkenheid na en bekijken vooraf welke mogelijkheden er binnen de casuïstiek en hun organisatie zijn. Na het overleg zijn zij verantwoordelijk voor het uitzetten van acties en het verspreiden van de voor hun rol noodzakelijke en relevante informatie uit de casusgebonden notulen (rekening houdend met de eigen materiewetgeving en de AVG) binnen hun organisatie.

Van belang is dat het gezamenlijk plan goed wordt uitgevoerd. Indien hiervan afgeweken wordt, dient dit eerst opnieuw afgestemd te worden binnen het actieoverleg danwel met de betrokken partners. Uitzondering bij acuut onveilige situaties. Dan dient er rechtstreeks contact te zijn tussen betrokken partijen.”

Bron: VT Midden-Brabant/ RNZS ZWB

3.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

Het Actieoverleg wordt in *Midden-Brabant* één keer per week georganiseerd. Het betreft hier een fysieke bijeenkomst. De wens is om de frequentie te verhogen, maar omwille van capaciteitsproblemen is dat niet mogelijk. In *West-Brabant* wordt het Actie-overleg tweemaal per week georganiseerd. Ook hier worden capaciteitsproblemen ervaren bij verschillende samenwerkingspartners. Daardoor zitten niet altijd alle partijen aan tafel.

Samenwerkingspartners zien de kracht van het overleg en het (fysiek) samen komen van alle partijen om casuïstiek te bespreken. Gezien de structuur die het overleg kent, wordt het als passend ervaren om het overleg ook digitaal te organiseren. De aanwezigheid van medewerkers met mandaat wordt als helpend ervaren om er daadwerkelijk een *actie* overleg van te maken.

Het voorzitterschap vraagt gemiddeld zo'n acht uur per week. De administratieve ondersteuning die hierbij geboden wordt, vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis en vanuit VT, wordt als prettig ervaren. De samenwerkingspartners leveren vooraf de informatie aan, waarbij goed onderscheid wordt gemaakt tussen 'need to know' en 'nice to know.'

3.3 Waarde

De waarde van het Actie-overleg wordt vooral benoemd in termen van een beter lopend werkproces:

- Het is efficiënt dat politie en/ of OM niet moeten zoeken wie uitvoering geeft aan een huisverbod. Het Actie-overleg kan voorzien in het geven van deze informatie
- Door het Actie-overleg is er een completer beeld van de situatie, waardoor actie en/ of afdoening beter bepaald en ingeschat kunnen worden.
- Het Actie-overleg helpt ook 'een code rood zaak' te duiden met elkaar en te bepalen wat er nodig is. Het actie overleg helpt VT in die zin bij de weging van de veiligheid van de situatie die voorligt.
- Het Actie-overleg biedt de mogelijkheid om terugkoppeling te geven over een afdoening. Al benoemen de partners daarbij ook dat hierin nog wel verbetering in aangebracht kan worden.
- Ernstige casuïstiek kan beter gemonitord worden.
- Bij ex-partner stalking geeft het Actie-overleg een mogelijkheid om elkaar te vinden. Dat komt tegemoet aan de conclusies van een aantal Inspectie-onderzoeken, dat er binnen dit type casuïstiek te weinig afstemming is.
- Samenwerkingspartners weten elkaar, zowel binnen als buiten het overleg om, beter te vinden.

“Er wordt minder op eilandjes gewerkt.”

Verbeterpunten zijn er ook. Ten aanzien van *het vergroten van de effectiviteit en het efficiënt werken* verschillen samenwerkingspartners van mening. Eén van de samenwerkingspartners benoemt dat, nadat acties zijn vastgesteld en als de zaak vervolgens op ZSM komt, het afhankelijk is van de medewerker op ZSM met diens eigen autonomie en de kenmerken van de escalatie op dat moment of en in hoeverre acties opgepakt en uitgevoerd worden. Een andere samenwerkingspartner geeft aan dat de kenmerken inderdaad een rol spelen, maar dat het niet uit zou moeten maken wie op ZSM zit. Er is dus nog een verbeterpunt als het gaat om de aansluiting van het Actie-overleg op vervolgstappen.

Een ander punt ter verbetering is gelegen binnen een ander spanningsveld: *de vroegtijdigheid*. Het OM geeft bijvoorbeeld aan: “Er worden acties met elkaar afgesproken en uitgezet. Echter, we reageren nog steeds op een melding of aanhouding. Met andere woorden achteraf. De kracht van het Actie-overleg kan vergroot worden door aan de voorkant meer/ beter na te denken hoe het strafrecht ingezet zou kunnen worden. Door ook meer de focus te leggen op een integraal plan door op het moment van aanhouding direct de afstemming te zoeken.”

Daar staat tegenover dat een casus ook niet te vroeg geagendeerd kan worden: “de zaak is dan niet ‘rijp’ genoeg” (VT).

Periodiek wordt er aandacht besteed aan *evaluatie* van de het Actie-overleg. De evaluatie wordt voorbereid en het verslag met actiepunten worden verspreid. Inmiddels is er, net als binnen het RNZS, gekozen voor roulerend voorzitterschap van de evaluatiebijeenkomsten van het Actie-overleg. Tijdens de evaluatie wordt er niet enkel terug geblikt, maar ook stil gestaan bij de actualiteit en aanstaande ontwikkelingen. Samenwerkingspartners geven aan dat de basis is gelegd, waardoor nu één keer per jaar evalueren volstaat om scherp te blijven en bij te stellen waar nodig.

Uit de praktijk 3.2: Casusreview uit het Actie-overleg

In het RNZS Zeeland-West-Brabant werd deze casusreview over ex-partner stalking besproken.

In het Actie-overleg wordt een ex-partner stalking zaak ingebracht met Sash-hoog. Betrokkenen hebben een kind, dat door de verdachte niet is erkend. De stalking vindt al twee jaar plaats. Daarvoor is sprake geweest van huiselijk geweld. Drugsgebruik maakt verdachte onberekenbaar. Volgens VT is er geen hulpverlening betrokken. Er is Aware aangevraagd en advies gevraagd voor inzet vanuit het CJG. Volgens de politie zijn al vijf zorgmeldingen gedaan. AOL en AOP zijn opgemaakt. Na verhoor is verdachte heengezonden. Hij is bekend bij reclassering. Bij het OM is hij bekend als veelpleger (druggerelateerd en geweld). OM wil contact- en locatieverbod.

Na het Actie-overleg krijgt de reclassering geen contact met de verdachte. De stalking gaat door en de zaak wordt door de politie opnieuw ingebracht in het Actie-overleg.

Er volgt een locatieverbod en opdracht tot reclasseringstoezicht. Het locatieverbod kent geen meldplicht en daarmee geen juridische grondslag in het vonnis voor reclasseringstoezicht, waardoor het alleen politie-opvolging betreft. Er is dus geen uitvoering gegeven aan het scenario dat in het vorige Actie-overleg is opgesteld.

In een volgend Actie-overleg komt dezelfde verdachte ter sprake voor een andere stalkingszaak, die is ingebracht met Sash-hoog.

Vragen aan het RNZS

- Het blijkt dat hier in de afstemming op het Actie-overleg met alle ketenpartners de samenwerking niet optimaal is geweest, ondanks dat alle partners het er over eens zijn dat er sprake is van een hoog recidiverisico. Na enkele maanden maakt verdachte al een tweede slachtoffer en momenteel loopt hij nog steeds niet in een kader zoals we dat als partners wel wenselijk achten, voor veiligheid van de slachtoffers.
- Hoe kunnen we processen beter stroomlijnen zodat geformuleerde scenario uit het Actie-overleg ook goed wordt toegepast en de recidivekans verminderd wordt?
- Wat hadden we hier anders/ beter kunnen doen en wat leren we hiervan?

Reflectie

- Geen goede terugkoppeling Reclassering-OM. *“Wanneer ga je aan de bel trekken als Reclassering? Het feit dat er geen mogelijk is geweest om in contact te komen, is al een feit op zich dat van belang is.”*
- Het toezicht is wel opgelegd maar vonnis is onjuist geformuleerd naar de reclassering. Dit is een administratieve fout.

- Deze zaak had ook in een ander beraad besproken kunnen worden, bijvoorbeeld het ZVH. De afspraak is dat VT casus- en procesregie heeft in stalkingszaak bij GIA en het ZVH procesregie voert bij stalkingszaak niet-GIA.
- De termijnen zijn lang geweest terwijl ernst en urgentie hoog waren. Maar er is kennelijk niemand geweest die de regie heeft gepakt.

Verbeterpunten

- Beter in Actie-overleg checken of verdachte bekend was bij andere partners. In hoeverre stond hij bekend als wel/niet meewerkende verdachte/justitiabele? Het scenario via het OM een wijziging bijzondere voorwaarden te vragen had besproken kunnen worden.
- Betere terugkoppeling op resultaten uit Actie-overleg.
- Man moet zich houden aan contact- en locatieverbod met toezicht op naleving door politie. Dat is onvoldoende. Als de man hetzelfde feit weer pleegt dan is het al te laat.
- Wie heeft regie op het proces?

Conclusie: we gaan werkproces ex-partnerstalking tegen het licht houden aanscherpen. Daar komt met ondersteuning vanuit LNZZS een externe projectleider voor.

Bron: RNZZS 2022

4. Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM

4.1 Ontwikkelinspanningen

De Gezamenlijke Aanpak van HG door VT en ZSM is in het voorjaar van 2022 in Zeeland-West-Brabant van start gegaan, in de vorm van een pilot. Daaraan voorafgaand is in mei 2021 een uitgebreide Routekaart HG op ZSM vastgesteld en is een verkenning uitgevoerd, om de Routekaart te toetsen aan de praktijk en goed te kunnen bepalen aan welke randvoorwaarden de pilot moet voldoen.

In april en mei 2022 liep er een pilot, met gedurende de week bereikbaarheid van VT en één tot twee dagen fysieke aanwezigheid van VT op ZSM. De drie VT's coördineerden dat onderling:

Stappenplan Aanpak HG op de ZSM, voorjaar 2022

Begrippen

VT-CO = Medewerker van VT die coördineert de contacten met ZSM en met de 3 VT-frontoffices over de aangehouden verdachten en de verdere veiligheidsplanning.

VT-FO = Een medewerker van VT in de regio ZL, MB of WB die werkt op de FO en bekend is met de ZSM-werkwijze.

Rooster

Gedurende 8 weken gaat VT-CO minimaal 1 dag in de week doordeweeks op de ZSM aanwezig zijn. De andere doordeweekse dagen is 1 dedicated persoon van VT voor hele arrondissement als ZSM-CO ingeroosterd. Buiten kantoor tijden = reguliere bereikbaarheidsdienst. Afspraak is dat VTWB in deze 8 weken 4 van dagen fysiek levert, VTZL en VTMB ieder 2 van deze fysieke dagen. Telkens andere dagen, om zoveel mogelijk mensen te ontmoeten.

Versie 27 februari 2022, Mariet Lohman, RNZS ZWB

Het contact tussen VT en ZSM liep via de Reclassering. Daarvoor is een apart werkproces opgesteld (zie Uit de Praktijk 4.1). De routekaart uit 2021 is daarin vereenvoudigd naar een proces met vier stappen. Voor VT is de grootste verandering dat zij nu, naast een melding van de politie, ook een melding via ZSM kunnen ontvangen.

Voor de voorbereiding en begeleiding van de pilot is gebruik gemaakt van een externe projectleider, via het Landelijk Netwerk Zorg Straf. Begin juli 2022 wordt in de regio uit het landelijk scholingsaanbod voor HG op ZSM onderdeel C gegeven (*Bewustwording complexiteit Huiselijk Geweld/ ex-partnerstalking en noodzaak bescherming slachtoffer*).

Uit de praktijk 4.1: Stappenplan Gezamenlijke Aanpak HG door VT en ZSM in de pilot ZWB (22 april 2022)

Stap 1: Aanhouding: Verdachte op monitor met code HG

A	Politie stuurt VT-politiemelding toe naar VT, reguliere werkwijze	Taak voor politie
B	VT neemt de melding aan en legt melding vast.	VT-FO moeten weten wat ZSM is en hun taken

Stap 2: Contact VT: veiligheidsbeoordeling A + informatie delen

A	Reguliere checks uitvoeren. Afwijkend kan zijn dat voor de check bij de RvdK, de RvdK op de ZSM benut kan worden. Indien OTS -> RvdK geeft door welke organisatie OTS uitvoert, evt. met naam gezinsvoogd.	Regulier VT taak
B	Reclassering neemt contact op met VT-Coördinator telefonisch of VT-CO is aanwezig fysiek. VT-CO legt contact met VT-FO om de melding te bespreken. Is de melding al binnen (als het goed is wel), aannemen melding. Zoekt relevante historie op. Als de VT-melding via CORV nog niet binnen is, is het noodzaak om de gegevens van de aanhouding telefonisch/korte mail rechtstreeks van OM/politie te krijgen: let op: alleen de mededeling dat er een aanhouding is, de personalia (naam en geboortedatum) en twee zinnen. Details komen later in de 'echte' melding. Eventueel basisteam politie aanspreken op belang zo snel mogelijk ook de VT Zorgmelding te doen.	Reclassering overlegt met ZSM-CO
C	VT-FO geeft aan VT-CO door wat de veiligheidsbeoordeling is (acuut/ niet-acuut), met directe afspraken die nodig lijken. VT-CO overlegt met reclassering	VT-CO en reclassering

Stap 3: Veiligheidsmaatregelen

-
A	Reclassering (minderjarige: RvdK) draagt zorg dat de inbreng van VT op de tafel terecht komt. Als VT fysiek aanwezig is schuift VT zelf aan bij de beslistafel. In de afdoening wordt inbreng uit verleden + wat er nodig is volgens VT bij huidige situatie + expertise VT meegewogen.	“Aanschuiven” is nog discussie in landelijk privacy besluitvorming
-

Stap 4: Afdoening op ZSM

-
A	OM (KPC'er) geeft terugkoppeling aan VT-CO. Als dit na 17.00 is dan wordt de afdoening per mail aan de ZSM-coördinator van de volgende dag gemaïld.	OM-KPC
B	VT verwerkt de afdoening in dossier en informeert huidige betrokkenen/hulpverlening (bijvoorbeeld bij huisverbod, lopend VT-onderzoek of OTS/bekendheidscheck RvdK heeft opgeleverd dat bekend is wie toezichhouder is bij OTS)	VT
-

Bron: Mariet Lohman/ RNZS Zeeland-West-Brabant 2022

4.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

De pilot in Zeeland-West-Brabant sluit uiteraard aan bij de landelijke doelstellingen en werkwijze. Die staat in het projectplan voor Zeeland-West-Brabant kort samengevat als (bron: Mariet Lohman/ RNZS ZWB 2022):

1. *“VT levert informatie over eerdere meldingen en expertise in de aanpak HG. Bij die expertise brengt VT met name in: systemische benadering, waarbij het betrekken van hele systeem rondom het incident centraal staat in de duiding en veiligheidsafspraken.*
2. *VT wordt geïnformeerd over het incident wat heeft geleid tot de aanhouding en dat resulteert daarmee in een nieuwe melding, waarvoor VT de veiligheidsbeoordeling uitvoert. Hiervoor heeft VT informatie nodig, o.a. de politiemelding (zorgmelding)*
3. *Het gezamenlijke plan van aanpak en de vervolgstappen worden onderling gedeeld.”*

In de voorbereiding voor de pilot is het aantal HG-zaken op ZSM in kaart gebracht:

ZSM-zaken Arrondissement Zeeland West Brabant 2020			Aantal HG zaken gem/ week
West-Brabant (VT-WB)			
<i>De Baronie</i>	179	24%	3
<i>De Markiezaten</i>	147	19%	3
Hart van Brabant (VT-MB)	244	32%	5
Zeeland (VT ZL)	154	20%	3
Overig	32	4%	
Totaal	756	100%	14

In de pilot zelf zijn in een steekproef van 24 dagen de getalsmatige gegevens bijgehouden:

In 24 dagen zijn 40 zaken met HG behandeld in deze samenwerking volgens het stappenplan. Dat is gemiddeld 1,7 zaak per dag. Er waren 7 dagen zonder één casus huiselijk geweld.

Van deze 40 zaken waren 3 niet met HG gecodeerd, wat wel is gedaan na interventie.

Zorgmeldingen van politie (via CORV) waren in 32 casussen wel tijdig binnengekomen bij VT en na aandringen zelfs in 36 casussen. In de resterende 10% is de CORV-melding niet meer binnen de tijd van ZSM binnengekomen. Om de 90% te halen moest in 4 gevallen wel aangedrongen worden op toezenden.

Uit 40 zaken: 22 terugkoppeling door KPC en 6 door Reclassering. In aantal gevallen niet bekend.

In 6 zaken werd in de terugkoppeling expliciet genoemd dat VT kon bijdragen aan de besluitvorming. In andere zaken wordt juist genoemd dat bijdrage veel beter zou kunnen zijn, meer profileren op inhoudelijk meedenken dan alleen info aanleveren.

Bron: Pilot aanpak HG op de ZSM Breda, pilot april mei 2022, Mariet Lohman, 9 juni 2022

De pilot van april en mei 2022 leverde veel inzichten en concrete aanbevelingen, onder meer over waar nog knelpunten in het proces zitten (zie Uit de Praktijk 4.2).

“Je spreekt een andere taal, je hebt andere processen en termijnen. Je moet met elkaar in verbinding weten te komen. Het proces geeft ons daarmee ook veel inzicht in waar de knelpunten zitten.”

De projectleider stelt dat de werkwijze capaciteit vraagt van VT, zeker als het gaat om fysieke aanwezigheid op VT. Daar zou bij voortzetting structurele financiering voor moeten komen. Dan moet *“voor de aanpak ook bestuurlijk commitment van alle gemeenten bestaan. De samenwerking veiligheid en zorg is breder dan alleen ZSM. De samenwerking zal hoog geprioriteerd moeten worden in andere (gemeentelijke) programma's op het gebied van aanpak Huiselijk Geweld.”*

Uit de praktijk 4.2: Ervaringen uit de verkenning en pilot VT op ZSM

Resultaten op veiligheid

1. De afdoening krijgt in meerdere gevallen een andere wending/karakter door de inbreng vanuit VT.
2. Veiligheidsbeoordeling A (dit is een eerste beoordeling op acuut/niet-acuut) door VT is goed mogelijk om te doen op basis van info ZSM, mits reclassering aanvult en/of de zorgmelding van politie al binnen is via CORV bij VT.
3. Het maken van veiligheidsplanning gebeurt wellicht nadien op het actieoverleg, maar onduidelijk welke zaken wel/niet op basis van welke criteria daar worden besproken. Dit moet verder onderzocht.
4. Terugkoppeling naar VT over vrijheidsstelling en over de afdoening gebeurt in nagenoeg alle zaken.

Verbeteringen sinds verkenning februari 2022

1. Het 'stappenplan' met 4 stappen werkt naar tevredenheid.
2. Van de zorgmeldingen politie (via CORV) komt 90% tijdig binnen bij VT, ondanks dat de kwaliteitscontroles op de meldingen bij de politie er niet tussenuit zijn gehaald.
3. Terugkoppeling over de ZSM-afdoening door de KPC is in nagenoeg alle casussen van aangehouden verdachten van HG gebeurd. In de verkenning was dat nog nihil.
4. Fysieke aanwezigheid van de ZSM-coördinator, ook al was het maar één dag in de week, werd gewaardeerd.

5. De samenloop met huisverboden werd niet meer als storend ervaren in de besluitvorming en samenwerking, juist terugkoppeling vanuit de bevindingen lopen dan soepel richting VT, met meer inhoudelijke toelichting.

Kritische bevindingen

1. ZSM-partners zijn nog onvoldoende geïnformeerd over de werkwijze en nog te onbekend met de werkwijze / opdracht / doelstelling van de deelname van VT.
2. De info uit de Routekaart ZSM die niet is opgenomen in het 4-stappen model moet bekend blijven voor de partners.
3. De veiligheidsbeoordeling VT komt niet tot uiting in de gesprekken over de casus/afdoening, het lijkt alsof de informatie uit verleden (eerdere incidenten) meer de aandacht krijgt. Deskundigheid VT kan hier beter worden ingezet.
4. In de routekaart staat dat SHN en VT afstemmen. Dat gebeurt nauwelijks. SHN vindt dat een gemiste kans.
5. Het hebben van de zorgmelding van de politie, via CORV, is voorwaardelijk om de veiligheidsbeoordeling A uit te voeren. Nu gaat VT aan de slag met de 'korte' melding door politie, aangevuld met informatie van reclassering.
6. Bereikbaarheidsdiensten buiten kantoor tijden van VT zijn onvoldoende op de hoogte, terwijl elke zaak door politie, ook zonder spoed, nu wordt gemeld. Dat geeft verwarring.

7. Er zijn zaken waarbij de afstemming van veiligheidsplan ná ZSM van belang is en de casus dus zal moeten worden ingebracht op het Actie-overleg. Nu is onduidelijk wanneer je daartoe adviseert aan VT en wie dat inregelt.
8. VT's ervaren bij de uitvoering van deze nieuwe werkwijze nog knelpunten met: 1) voorkomen van dubbele meldingen als de politiemelding later komt, 2) verschillen in werkwijze tussen de ZSM-coördinatoren, 3) bepalen welke eisen aan medewerkers van VT die meedoen worden gesteld (kennis, kunde, ervaring)- VT's kunnen niet in elkaars systemen, terwijl één contactpersoon VT per dag wenselijk is, 4) capaciteit en beschikbaarheid frontoffice medewerkers VT.
9. Het is bijzonder onpraktisch dat medewerkers VT elke dag moeten aangemeld en weggebracht naar de deur beneden bij vertrek, omdat ze geen toegangspas hebben.
10. Politie en VT kunnen niet beveiligd met elkaar mailen.

Bron: Pilot aanpak HG op de ZSM Breda, pilot april mei 2022, Mariet Lohman, 9 juni 2022

4.3 Waarde

De eerste geluiden van de gezamenlijke aanpak zijn positief. Het feit dat er nu dagelijks fysiek danwel telefonisch een vast aanspreekpunt is voor ZSM bij VT wordt als zinvol en effectief ervaren. De betrokkenheid en inzet van VT wordt binnen ZSM als helpend ervaren in relatie tot de afdoening/ keuze die daar gemaakt moet worden. Uit de pilot komt aan de hand van enkele concrete zaken de meerwaarde naar voren (Uit de Praktijk 4.3).

Uit de praktijk 4.3: Meerwaarde uit de pilot VT op ZSM aan de hand van drie concrete casussen

“In één casus lijkt het alsof iemand geen enkel verleden met HG-incidenten heeft. Dan blijkt dat VT 5 eerdere meldingen heeft, ook van kinderdagverblijf. Het afdoeningsbesluit wordt herzien van OM-zitting naar een Politierechterzitting. Daar zijn meer mogelijkheden voor gedragsaanwijzingen. Wel blijft onduidelijk of deze zaak nu een vervolg heeft gekregen op een Actie-overleg. Dat weten ZSM-partners niet en ook is dit niet als advies meegegeven aan VT, toen de afdoening werd teruggekoppeld.

In een ernstige zaak is direct een crisisteam van VT ter plekke geweest en met HovJ naar mogelijkheden tijdelijk huisverbod beoordeeld. Er is geen THV opgelegd. De terugkoppeling van HovJ is alleen ‘geen THV’, terwijl nu de context vanuit VT over deze casus ook terecht kwam op ZSM, waar besloten moest worden over de afdoening.

Een casus stalking / dreiging gezinsmoord komt op ZSM, omdat de verdachte nu na meerdere meldingen is aangehouden. VT is al langere tijd betrokken in deze zaak. De VT-medewerker was niet op de hoogte van de aanhouding, dus zeer verrast als zij dit hoort van de ZSM-coördinator VT die op de ZSM aanwezig was. De zaak was op het Actie-overleg al besproken, maar er lag nog geen ZSM-scenario. VT kon wel de informatie uit het Actie-overleg nu inbrengen op ZSM. VT geeft vooral aan dat het slachtoffer zeer ambivalent is, telkens schuift het van aanvragen van een Aware naar dat er niets nodig is. SHN heeft aangegeven dat een gedragsaanwijzing wenselijk is. De informatie vanuit VT ondersteunt dit.”

Bron: Pilot aanpak HG op de ZSM Breda, pilot april mei 2022, Mariet Lohman, 9 juni 2022

Er wordt ook meerwaarde ervaren buiten de casuïstiek om. *“Door elkaar te leren kennen denkt iedereen meer na over de mogelijkheden van samenwerking straf-zorg in een aanpak. De positie van VT versterkt ook op andere plekken, doordat zij sterker staan in hun positie als deelnemer op de ZSM.”* (Pilot aanpak HG op de ZSM Breda, pilot april mei 2022).

De partners willen de werkwijze voortzetten. *“We moeten voorkomen dat het draagvlak van de pilot afbrokkelt na irritaties over werkproces en onbekendheid van een ieders rol. Dat betekent met spoed aan de slag met verbeteringen en doorgaan op deze manier van deels telefonisch en deels fysiek (liefst zoveel mogelijk fysiek.)”*

5. Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling

5.1 Ontwikkelinspanningen

Strafbare kindermishandeling heeft binnen het RNZS vanaf het begin veel aandacht gekregen. Al eerder kwam de Vakdag Strafbare Kindermishandeling in het najaar van 2021 aan de orde. Daar is kennis en expertise gedeeld en is aan de hand van casusreviews op zoek gegaan naar concrete verbeterpunten. Al eerder is een uitgebreide Routekaart Strafbare Kindermishandeling opgesteld (zie Uit de Praktijk 5.1).

“De Routekaart ‘samenwerken bij strafbare kindermishandeling’ is in de regio Zeeland-West-Brabant ontwikkeld en tot stand gekomen in afstemming met vertrouwensartsen en gedragswetenschappers van Veilig Thuis (Zeeland, West-Brabant, Midden-Brabant), en met politie en justitiepartners (OM, Reclassering, RvdK). Deze routekaart is een praktische vertaling van de Handreiking samenwerken bij strafbare kindermishandeling (november 2017) naar de uitvoeringspraktijk en geeft overzichtelijk weer welke stappen door welke partijen worden gevolgd bij een vermoeden van strafbare kindermishandeling na een melding bij Veilig Thuis.”

Inmiddels wordt alweer langere tijd met deze kaart gewerkt en gaan er stemmen op dat deze uitgebreide versie wellicht vereenvoudigd zou kunnen worden.

Zowel Routekaart als Vakdag zijn gerealiseerd met externe ondersteuning vanuit het LNZS.

5.2 Uitvoeringsinspanningen: meer- en minderwerk

Er is veel aandacht voor het thema, maar het is ook nog zoeken naar de vertaling naar de praktijk. Het is nog niet goed ‘scherp’ te krijgen hoe de mogelijkheden die het kader van de Samenwerking bij Strafbare Kindermishandeling biedt worden ingezet, bijvoorbeeld als het gaat om de mogelijkheid vanuit VT een melding te doen in plaats van een aangifte bij een vermoeden van strafbare kindermishandeling of de mogelijkheid tot anoniem overleg. Uitspraken over meer- of minderwerk zijn daarom niet goed mogelijk.

Om meer werk te maken van de Samenwerking bij Strafbare Kindermishandeling, leeft binnen het RNZS het idee om zaken waarin sprake is van strafbare kindermishandeling ook in het Actie-overleg te behandelen. Het OM wil graag in een vroegtijdiger stadium het overleg zoeken, zodat er bekeken kan worden of en in hoeverre het strafrecht ondersteunend zou kunnen zijn bij een vermoeden van kindermishandeling. Dat moet nog meer concreet vorm krijgen in de regio.

Daarvoor is (het opbouwen van) expertise nodig bij alle samenwerkingspartners. Door één van de samenwerkingspartners wordt benoemd dat er op het gebied van strafbare kindermishandeling nog meer gedaan kan worden aan deskundigheidsbevordering.

5.3 Waarde

De waarde van de Samenwerking bij Strafbare Kindermishandeling staat voor de samenwerkingspartners buiten kijf en met de Routekaart is er al enige jaren een mooi instrument voorhanden. Maar de volgende concrete stap om meer waarde en veiligheid te realiseren lijkt enigszins te blijven 'hangen'. Er is nog veel winst te behalen. Dat maakt het moeilijk nu de waarde van de samenwerking concreet te benoemen.

Uit de praktijk 5.1: Routekaart Strafbare Kindermishandeling Zeeland-West-Brabant

Arrondissement Zeeland-West-Brabant Versie 2.0, augustus 2020
© Bureau Veiligheid Zeeland

ROUTEKAART: SAMENWERKEN BIJ VERMOEDEN VAN STRAFBARE KINDERMISHANDELING

Deze Routekaart gaat over samenwerking tussen Veilig Thuis, Politie, Openbaar Ministerie. Raad voor de Kinderbescherming en de landelijke of provinciale afdelingen van Veilig Thuis waarbij sprake is van een vermoeden van strafbare kindermishandeling. De Routekaart is gebaseerd op de Handleiding Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling (zie document: Handleiding Samenwerken bij strafbare kindermishandeling, laatste versie van 2019, maar ook op het goede werk van strafrechtelijke vervolgorgane kindermishandeling, de afdelingen van Politie en Openbaar Ministerie zijn experts bij de situatie waarbij sprake is van een vermoeden van een strafbaar feit.

MEDEWERK BIJ VEILIG THUIS, HOOGDREGEN VERMOEDEN VAN (STRAFBAAR) KINDERMISHANDELING

Aanpakken bij Veilig Thuis gaat over vermoeden van fysiek geweld en/of kindermishandeling. De medische zaak van Veilig Thuis is het samen aanpakken van de situatie van de veiligheid met aandacht voor de veiligheid van de kinderen. Locatie is het aanpakken van de situatie van de veiligheid van de kinderen met aandacht voor de veiligheid van de kinderen. Locatie is het aanpakken van de situatie van de veiligheid van de kinderen met aandacht voor de veiligheid van de kinderen. Locatie is het aanpakken van de situatie van de veiligheid van de kinderen met aandacht voor de veiligheid van de kinderen.

BEWAARDE LEEROPDOEN EN SAMENWERKEN BIJ VERMOEDEN VAN (STRAFBAAR) KINDERMISHANDELING

- Samen met andere medisch
- Bewaard bij medische zorg en het veilig stellen van het kind
- Direct medische, overleggen en overnemen, dan handelen
- Direct afstemming plaats, tussen politiek en Veilig Thuis
- Indien mogelijk is een samenwerkingsverband afstemmen, afspreken met Officier van Justitie (OVJ)
- Veilig Thuis bereikt de veiligheidsmaatregelen van behoren van de veiligheid van strafbare kindermishandeling
- Veilig Thuis en de afdeling van de kindermishandeling samen aanpak van de situatie van de veiligheid van de kinderen met aandacht voor de veiligheid van de kinderen
- Politie en Veilig Thuis stemmen af over welke maatregelen van kindermishandeling

MEDWERK VOOR SAMENWERKEN BIJ SAMENDOOP (STRAF) ZORG INTERVENTIES

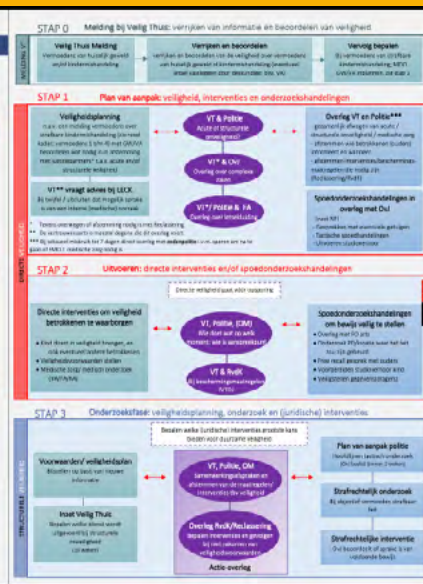
Veilig Thuis en de afdeling van de kindermishandeling werken samen aanpak van de situatie van de veiligheid van de kinderen met aandacht voor de veiligheid van de kinderen. Locatie is het aanpakken van de situatie van de veiligheid van de kinderen met aandacht voor de veiligheid van de kinderen. Locatie is het aanpakken van de situatie van de veiligheid van de kinderen met aandacht voor de veiligheid van de kinderen.

Legende

PA = Politie
VT = Veilig Thuis
OVJ = Officier van Justitie
OM = Openbaar Ministerie

Samenwerking bij Veilig Thuis

Samenwerking bij Politie

Bron: https://vng.nl/sites/default/files/2021-02/bundel_samenwerken_bij_strafbare_km.pdf

Indicatoren kwaliteit & impact

Landelijke context

1. Samenhang, kennisontwikkeling en blijven verbeteren

Veel van de meerwaarde van vroegtijdige samenwerking in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zit in de praktische samenhang in “de loop van de zaak”. Naast die praktische samenhang, is er nog een overkoepelend aspect: de samenwerking in de verbeteracties zorgt ook voor meer alertheid en betere samenwerkingsvaardigheden (deskundigheidsbevordering) buiten de verbeteracties om. Dan gaat het om aspecten als elkaars werk en verantwoordelijkheden beter leren kennen, gezamenlijke trainingen, gezamenlijk leren van ervaringen uit de verbeteracties, over en weer duidelijke verwachtingen over bijdrage van samenwerkingspartners in een casus, et cetera. Dat soort aspecten komen veelal samen in het Regionaal Netwerk Zorg Straf.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat verbeteracties in samenhang het volgende opleveren:

- *Het realiseren van de ontwikkelagenda zorgt ervoor dat situaties van onveiligheid in gezinssystemen eerder (gezamenlijk) in beeld komen bij de betrokken partners.*
- *Parallel (en minder volgtijdelijk) samen werken door de betrokken partners zorgt ervoor dat zij met meer snelheid en efficiency kunnen samenwerken.*
- *De kans op escalatie of herhaling van het geweld wordt bovendien kleiner, omdat de ontwikkelagenda ervoor zorgt dat er op verschillende momenten in de loop van een zaak afstemming is tussen de betrokken partners.*
- *Tijdens deze afstemmingsmomenten maken de betrokken partners afspraken over de inzet van interventies (justitiële en ‘zorg’ interventies) om het geweld te stoppen en te voorkomen.*
- *De informatiepositie van betrokken partners wordt op verschillende momenten in de loop van de zaak versterkt.*
- *De verbeteractiviteiten in de ontwikkelagenda bevatten landelijke werkwijzen die op regionaal niveau geconcretiseerd en gerealiseerd worden. Dit vraagt om een continu gesprek en onderling leerproces in de regio en tussen regio’s.*

2. Samen op in acuut

Samen op in Acuut is gericht op het verbeteren van de samenwerking in (crisis)situaties waarin sprake is van acute onveiligheid of het vermoeden van acute onveiligheid en waarbij betrokkenen direct in veiligheid gebracht moeten worden. Het stoppen van het geweld is het eerste doel.

- *Doel.* De samenwerkingspartners binnen Veiligheid Voorop eerder, beter en effectiever te laten samenwerken in het eerste uur van een crisissituatie. Een integrale aanpak om de directe veiligheid in het gezin te herstellen.
- *Aanleiding.* Een (112) melding de politie, of VT signaleert in een crisissituatie dat mogelijk sprake is van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling en acute onveiligheid.
- *Vorm.* Geen blauwdruk. Binnen Veiligheid Voorop wordt de samenwerking in acuut onveilige situaties in de praktijk gebracht aan de hand van de uitgangspunten in de toolkit Samen op in Acuut.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat Samen op in Acuut het volgende oplevert:

- *Er is sneller een beeld van de veiligheid van betrokkenen omdat VT en politie sneller betrokken raken bij 'elkaars' acute meldingen.*
- *De kwaliteit en rijkheid van de informatie is beter ten opzichte van de informatie die in de huidige situatie via een VT-melding van politie bij VT terecht komt.*
- *Mede door de verbeterde informatiepositie kunnen politie en VT op een meer effectieve en efficiënte manier interventies inzetten.*
- *Er wordt een meer expliciete en gezamenlijke afweging gemaakt tussen politie en VT over wat er moet gebeuren na een incident.*

3. Actie-overleg

In de samenwerkingsafspraken tussen VT, Politie en OM uit 2015 is opgenomen dat er in elke regio een afstemmingsoverleg moet zijn. Na een succesvolle regionale pilot is die afspraak als het Actie-overleg opgenomen in de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop. Inmiddels is er in elke regio een (vorm van een) Actie-overleg actief.

- *Doel.* Het Actie-overleg is gericht op het nemen van besluiten en het komen tot actie in specifieke - vaak 'buikpijn' - casuïstiek: in samenwerking tussen straf en zorg, op basis van gedeelde informatie en met gezamenlijke competenties en bevoegdheden te komen tot een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het kent drie stappen: 1. Informatie delen en duiden 2. Afspraken voor directe en structurele veiligheid 3. Overdragen en gemaakte afspraken uitvoeren.
- *Aanleiding.* Wanneer één van de partijen behoefte heeft de samenwerking op te starten.
- *Vorm.* Gezamenlijk overleg, veelal in fysieke vorm, maar ook langs digitale weg mogelijk. In de meeste regio's is wekelijks overleg gangbaar, als het Actie-overleg zich richt op Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Als het Actie-overleg zich alleen richt op Strafbare Kindermishandeling, dan is de frequentie lager. In de meeste gevallen vindt het Actie-overleg plaats op de schaal van de VT-regio.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat het Actie-overleg het volgende oplevert:

- *De bespreking(en) van casuïstiek in een actieoverleg levert een gezamenlijk plan op voor de directe en structurele veiligheid.*
- *Afspraken over onderzoekshandelingen zorgen ervoor dat eventuele onderzoeksactiviteiten van politie en OM én de onderzoeksactiviteiten vanuit Veilig Thuis op elkaar zijn afgestemd.*
- *Er worden ook afspraken gemaakt over de inzet van interventies.*
- *Casuïstiek komt eerder in beeld bij OM en VT.*
- *Het actieoverleg draagt bij aan een verbeterde samenwerking tussen de betrokken partners.*

4. Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM

Het merendeel van de huiselijk geweld zaken waarin een verdachte is of wordt gehoord, komt binnen via ZSM. Als er een verdachte gehoord of aangehouden is, wordt de zaak besproken op ZSM. Daar stemmen OM, politie, de RvdK, 3RO, Slachtofferhulp en Halt met elkaar af over de benodigde aanpak en strafrechtelijke vervolging. De Officier van Justitie moet binnen 9 uur na aanhouding een eerste besluit nemen: vasthouden of heenzenden, een zaak verder (laten) onderzoeken, vervolging instellen of seponeren. VT is een relatief nieuwe partner bij ZSM. De beoordeling van de acute veiligheid door VT geeft zicht op de (fysieke) veiligheid van de direct betrokken. VT kan op basis daarvan toelichten of en welke veiligheidsvoorwaarden noodzakelijk zijn indien de verdachte moet worden heen gezonden. De reclassering neemt dit ook mee in het reclasseringsadvies.

- *Doel.* In samenwerking tussen zorg en straf komen tot een afdoening van de zaak waarbij het herstellen van de veiligheid optimaal wordt bevorderd.
- *Aanleiding.* Er is een verdachte van huiselijk geweld aangehouden of gehoord, waarbij een redelijk vermoeden is van een bewijsbaar strafbaar feit.
- *Vorm.* ZSM kent een aantal vaste partners. Er zijn twee vormen waarin de samenwerking met VT op huiselijk geweld vormgegeven kan worden: 1. VT is niet bij de ZSM-tafel aanwezig maar levert op verzoek informatie (VT als consultatie-partij) 2. VT is wel bij de ZSM-tafel aanwezig (VT als deelnemer, bij HG-zaken).

In beide gevallen voert VT de veiligheidsbeoordeling uit. Op basis hiervan wordt op ZSM besproken of het nodig is om op korte termijn veiligheidsmaatregelen te treffen die de acute onveiligheid kunnen opheffen of de veiligheid in voldoende mate kunnen waarborgen.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat de gezamenlijke aanpak HG door VT & ZSM (beoogd) het volgende oplevert:

- *Op ZSM ontstaat inzicht in het soort en de mate van onveiligheid.*
- *Het inzicht in het soort en de mate van onveiligheid geeft richting aan de 'route' van een zaak en moet ervoor zorgen dat een verdachte niet in vrijheid wordt gesteld zonder (juridische) veiligheidsmaatregelen.*
- *3RO heeft de ambitie om in alle HG-zaken op ZSM een advies uit te brengen over de verdachte en zijn of haar situatie.*
- *Wanneer VT (fysiek) deelnemer is aan de ZSM-tafel voor HG-zaken verkrijgt dat de informatie voor VT.*
- *Strafrechtelijke maatregelen beter aan te laten sluiten bij (reeds lopende) interventies vanuit de zorg of hulpverlening en vice versa.*
- *De RvdK wordt betrokken bij zaken waarin sprake is van een minderjarige verdachte of van een meerderjarige verdachte én kinderen zijn betrokken, bijvoorbeeld als slachtoffer of getuige.*

5. Samenwerken bij strafbare kindermishandeling

Om de samenwerking bij strafbare kindermishandeling te versterken, is in 2017 de Handreiking Samenwerken bij strafbare kindermishandeling (HSSK) vastgesteld. De samenwerkingspartners verwerken de HSSK in hun werkprocessen. De politie heeft een landelijke werkinstructie en een infographic opgesteld. In 2019 is de HSSK verwerkt in het Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019. In 2020 verscheen het rapport Bouwblokken voor de verbetering van samenwerking bij strafbare kindermishandeling. Daarin wordt een aantal bouwstenen gepresenteerd om de samenwerking concreet te versterken. In de tweede helft van 2021 zijn gesprekken gevoerd met een groot aantal professionals uit de tien regio's om het interregionale contact te vergroten, de toegevoegde waarde van samenwerking te bespreken en te inspireren aan de hand van de bouwblokken en bouwstenen. Eind 2021 lag de focus op de (vroegtijdige) samenwerking tussen de medische en justitiële professionals. Een overzicht van de opgehaalde best practices en uitdagingen is opgenomen in het eindrapport *Resultaten Project Medisch en Justitieel Samenwerken bij Aanpak Kindermishandeling (2022)*.

- *Doel.* Bij het vermoeden of bij signalering van strafbare kindermishandeling direct en adequaat tot samenwerking te komen tussen justitiepartners, Veilig Thuis en andere professionals (professionele melders zoals ziekenhuizen en expertisecentra zoals het LECK).
- *Aanleiding.* Meldingen bij Veilig Thuis waar sprake is van een vermoeden van strafbare kindermishandeling.
- *Vorm.* Op elkaar afgestemde interventies en onderzoekshandelingen. Een gezamenlijk onderzoeksplan.

Significant (Impactanalyse Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop, 2020) stelt dat de versterking van de samenwerking bij strafbare kindermishandeling het volgende oplevert:

Situaties van onveiligheid in gezinssystemen komen eerder (gezamenlijk) in beeld bij de betrokken partners.

De kans op escalatie of herhaling van het geweld wordt kleiner omdat de ontwikkelagenda ervoor zorgt dat er op verschillende momenten in de loop van een zaak afstemming is tussen de betrokken partners.

De informatiepositie van betrokken partners wordt versterkt op verschillende momenten in de loop van de zaak.

Er ontstaat een structuur voor samenwerking tussen Veilig Thuis en de justitiële partners.

Zie voor meer informatie over de verbeteracties en de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop: <https://vng.nl/artikelen/veiligheid-voorop-programma-ghnt>.

Daar wordt de achtergrond van de Ontwikkelagenda uitgebreider beschreven en zijn veel werkprocesbeschrijvingen en praktijkervaringen terug te vinden in diverse informatiebundels.

Indicatoren kwaliteit & impact

Overzicht indicatoren

1. Samenhang, kennisontwikkeling en blijven verbeteren

<i>Ontwikkelingspanningen</i>	
Afspraken over afstemmen en delen van informatie Gezamenlijke training, intervisie, deskundigheidsbevordering	
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Inverdieneffecten tussen verbeteracties	Knelpunten informatievoorziening
Inverdieneffecten met andere werkstromen	Extra inzet nodig om informatie beschikbaar te maken
Meer- of minderwerk	
<i>Waarde</i>	
Verbetering in de praktijk	Ervaringsdeskundigheid
Gezamenlijk leerproces in RNZS	

2. Samen op in acuut

<i>Ontwikkelingspanningen</i>	
Voorlichting politie en VT Aanpassingen werkproces	Aanpassingen bereikbaarheid en beschikbaarheid VT
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Crisismeldingen	Opvolging
Snelheid informatievoorziening	Ruimte elders in werkprocessen
Knelpunten informatievoorziening	Evaluatie en doorontwikkeling
Extra inzet	
<i>Waarde</i>	
Betere veiligheidsbeoordelingen en interventies	Lagere kans op herhaling of escalatie
Alertheid op en herkenning van signalen	Grotere en blijvende bereidheid tot meewerken aan hulp
Late meldingen	Eerder meldingen aan andere partijen
Sneller vervolgstappen	Onderling vertrouwen en collegiaal contact
Lagere druk op HG&ZSM en Actie-overleg	Betere samenwerking in de breedte
Effectievere inzet van capaciteit	

3. Actie-overleg

<i>Ontwikkelingspanningen</i>	
Kwartiermaker of projectleider	Bijscholing
Afspraken over delen en vastleggen van informatie	Aanpassingen werkprocessen
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Frequentie	Voorzitterschap en facilitering
Vorm	Informatiedeling en vastleggen
Aanwezige partners	Ruimte in werkproces elders
Deelnemers	Evaluatie en doorontwikkeling
Mandaat	
<i>Waarde</i>	
Betere en vroegtijdiger informatie-delning en -verrijking	Verdere ontwikkeling van het vakmanschap
Completer beeld	Lagere kans op herhaling
Hogere kwaliteit	Hoog-risicogezinnen beter in beeld
Vroegtijdige afstemming	Onderling vertrouwen tussen de samenwerkingspartners
Vermindering van administratieve lasten	Groei vertrouwen buiten Actie-overleg
Effectievere inzet van capaciteit	Samenwerking zonder Actie-overleg

4. Gezamenlijke aanpak huiselijk geweld door VT & ZSM

<i>Ontwikkelingspanningen</i>	
VT aan ZSM-tafel	Afspraken over delen en vastleggen van informatie
Afspraken werkwijze	Bijscholing
Kosten randvoorwaarden	Aanpassingen werkprocessen
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Inzet	Ruimte in werkproces elders
Extra capaciteit	Evaluatie en doorontwikkeling
Knelpunten in de informatie-voorziening en -deling	
<i>Waarde</i>	
Betere afweging van zorg en straf in afdoeningsbeslissing	Effectievere inzet van capaciteit
Completer beeld	Verdere ontwikkeling van vakmanschap
Betere informatiedeling en -verrijking	Lagere kans op herhaling
Voorkomen invrijheidstelling zonder veiligheidsmaatregelen	Onderling vertrouwen tussen de deelnemende samenwerkingspartners
Snellere inzet van veiligheidsmaatregelen	Hoog-risicogezinnen beter in beeld
Vermindering van administratieve lasten	Groei vertrouwen buiten HG&ZSM
Gestroomlijnder informatiedeling	Samenwerking zonder HG&ZSM

5. Samenwerken bij Strafbare Kindermishandeling

<i>Ontwikkelinspanningen</i>	
Voorlichting	Afspraken over delen en vastleggen van informatie
Kwartiermaker of projectleider Bijscholing	Aanpassingen werkprocessen
<i>Uitvoeringsinspanningen</i>	
Vaste contactpersonen	Knelpunten in de informatievoorziening en -deling
Tijdige betrokkenheid	Extra inzet om informatie beschikbaar te maken of te delen
Melding ipv aangifte Anoniem overleg	Ruimte in werkproces elders Evaluatie en doorontwikkeling
<i>Waarde</i>	
Betere en vroegtijdiger aanpak	Effectievere inzet van capaciteit
Betere en vroegtijdiger informatiedeling en -verrijking	Lagere kans op herhaling
Completer beeld	Onderling vertrouwen tussen de samenwerkingspartners
Hogere kwaliteit	Groei vertrouwen buiten SSK
Vroegtijdige afstemming	Samenwerking zonder SSK

Bronnen

De citaten zijn afkomstig uit gesprekken met de leden van het RNZS.

Deze regiorapportage is in concept voorgelegd aan het Regionale Netwerk Zorg en Straf, met de mogelijkheid om aanvullingen te geven en te wijzen op feitelijke onjuistheden. De inhoud van de rapportage is uiteraard volledig de verantwoordelijkheid van de onderzoeker.

Rapporten en documenten

Zie voor meer informatie over de verbeteracties en de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop: <https://vng.nl/artikelen/veiligheid-voorop-programma-ghnt>. Daar wordt de achtergrond van de Ontwikkelagenda uitgebreider beschreven en zijn veel werkprocesbeschrijvingen en praktijkervaringen terug te vinden in diverse informatiebundels.

Verder is gebruik gemaakt van:

- Praktijkbeschrijvingen Samen op in Acuat 2020-2022, LNZS
- https://vng.nl/sites/default/files/2021-02/bundel_samenwerken_bij_strafbare_km.pdf
- 'Kritische randvoorwaarden, concept november 2021' landelijk.
- Projectplan/ Plan van Aanpak VT op de ZSM, Versie 2, Mariet Lohman, 27 febr 2022
- Routekaart Huiselijk geweld (ZSM Zeeland West-Brabant). Versie mei 2021.
- Hand-out informatie en gegevensuitwisseling actie overleg, 19-01-2021
- Gegevensuitwisseling bij samenwerking rond casuïstiek in het zorg- en veiligheidsdomein; juridisch kader, versie 2.2 (juli 2020)
- Onderlegger actieoverleg, versie 2.0, augustus 2019
- Notitie samen op in acuat 20220120
- Evaluatiebijeenkomst Actie overleg West-Brabant, september 2021
- Pilot aanpak HG op de ZSM Breda, pilot april mei 2022, Mariet Lohman, 9 juni 2022

Ontwikkelagenda Veiligheid voorop 2018-2022

In het werk aan het werk

Als Veilig Thuis, politie, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en reclassering werken wij samen aan verbeterlagen in de aanpak van huiselijk geweld (HG) en kindermishandeling (KM) als er sprake is van samenloop tussen zorg en straf. We werken vanuit de bedoeling, de veiligheid van de betrokkenen staat voorop. Om onze samenwerking te kunnen versterken hebben we vanaf 2018 een ontwikkelagenda met elkaar vastgesteld en zetten we ons in op de uitvoering ervan. Ieder jaar maken we onze gezamenlijke inzet op de verbeterlagen voor het komende jaar concreet¹.

In 2021 stond de ontwikkeling en uitvoering van de vier afstemmingsmomenten in de vroegtijdige aanpak bij samenloop van zorg en straf centraal:

- 1 Samen op bij acute onveiligheid
- 2 Actie-overleg bij dreigend gevaar of risico op onveiligheid
- 3 Aanpak huiselijk geweld met Veilig Thuis & ZSM bij aangehouden verdachten en niet-vastzaken
- 4 Samenwerken bij strafbare kindermishandeling.

Daarbij werkten we aan duurzame bestending van de resultaten door:

- De aansluiting bij het lokale veld en de gemeenten uitdrukkelijk op te zoeken.
- Samen werk te maken van de Visie Gefaseerd samenwerken aan veiligheid.
- De juridische onderbouwing uit te werken onder de 'loop van de zaak'
- Een set indicatoren uit te werken op kwaliteit en impact van de vroegtijdige aanpak zorg-straf.

Ontwikkelagenda Veiligheid voorop 2022: regionaal centraal en duurzaam bestendigen

Nu is er behoefte aan rust en bestending van de intensieve samenwerking. Voor 2022 staan daarom 3 opgaven centraal

- **Regionale uitvoering** op de 4 afstemmingsmomenten in de loop van de zaak bij vroegtijdige aanpak van HG/KM bij samenloop zorg-straf. De praktische thematische toepassing hoort daarbij (denk aan (ex-)partner stalking, eerge relateerd geweld, ouderen mishandeling, intiem terreur).
- **Duurzame bestending** van resultaten in deze vroegtijdige aanpak door toe te werken naar landelijke duurzame besluiten op de Visie, de werkprocessen, de juridische onderbouwing en de indicatoren op kwaliteit en impact.
- **Concrete planvorming** op 2023 en verder, op inhoud en inclusief de uitwerking welke steunstructuur intensieve samenwerking nodig heeft om effectief te kunnen werken.

¹ Zie voor een korte uitleg: [uitleg_ontwikkelagenda.pdf](#) (vng.nl) en voor het overige de digitale bundels op de VNG-site: [Veiligheid voorop \(programma GHNT\) | VNG](#).